

“Trăiți ca oamenii liberi,
dar nu ca și cum ați avea
libertatea drept
acoperământ al răutății, ci
ca slujitori ai lui
Dumnezeu” (1 Petru 2:9)

Parohia ortodoxă română
“Sfântul Dumitru” (New York City)
Buletin parohial

Nr. 42 / 2025 Buletin trimestrial

**Cum să luăm parte la Sfânta Liturghie și ce trebuie să
facem în biserică?**

Intrând în biserică, nu uita că intri într-un locaș sfințit, în casa lui Dumnezeu. Nu este deci de prisos „Să știi cum trebuie să petreci în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului Celui Viu...” (I Tim. 3, 15). În clipa în care pășim peste pragul bisericii, **să lăsăm afară toate gândurile, toate grijile lumești, toate simțurile pământesti.** În biserică se intră «*cu credință, cu frică de Dumnezeu și cu bună evlavie*». Pășind în sfântul lăcaș, să fim astfel eliberați de povara grijilor de toate zilele: «*Toată grija cea lumească să o lepădăm*» și să ne ațintim gândul și inima numai spre cer și spre Dumnezeu: «*Sus să avem inimile!*», așa cum ne îndeamnă preotul înainte de a începe marea rugăciune în timpul căreia se aduce Sfânta Jertfă.

Pășește apoi ușor, spre a te închina mai întâi în fața Sfintei Evanghelii și a icoanei de pe tetrapod, care închipuie pe Hristos în mijlocul bisericii, apoi, în fața iconostasului; iar dacă ai adus prescură, vin și pomelnic, dă-le preotului prin ușa dinspre miazănoapte a altarului. **Închină-te cu cuviință și evlavie înaintea Sfințelor icoane, fără să stai prea mult îngenunchiat**, mai ales în fața icoanelor împărătești, pentru a îngădui și altora să-și facă rugăciunile lor și ca să nu împiedici pe preot în săvârșirea slujbei. Dacă însă s-a început Sfânta Liturghie, rămâi să te închini la icoane după sfârșitul slujbei.

Mergi după aceea în liniște și te așează la locul cuvenit: bărbații, la dreapta, iar femeile, la stânga. Ai grijă să lași la mijlocul bisericii loc de trecere pentru cei ce vor veni după tine și pentru sfințiii slujitori, când trebuie să cădească toată biserica. Ai grijă, de asemenea, ca locul de sub policantrul cel mare să rămână gol, pentru ca preotul să poată ieși pe acolo cu Sfânta Evanghelie și cu sfintele Daruri. Cuvios este, iarăși, ca stranele să rămână libere, la îndemâna celor mai în vârstă, mai neputincioși și mai osteniți decât tine, pentru ca aceștia să poată să ia loc în anumite momente ale slujbei.

Nu umbla și nu te mișca fără rost în biserică, ci rămâi în liniște la locul pe care ți l-ai ales dintru început, pentru a păstra liniștea și buna rânduială ce trebuie să domnească în casa Domnului, căci „Dumnezeu nu e al neorânduiei, ci al păcii” (I Cor. 14, 33). Păstrează tot timpul, în ținuta și înfățișarea ta trupească, cuviința și evlavia pe care trebuie să le avem în fața Împăratului Tuturor.

Nu sta relaxat, ca la spectacol, ci drept, în picioare: «*Să stăm bine, să stăm cu frică și să luăm aminte Sfânta Jertfă cu pace să o aducem!*». Nu vorbi și nu râde, nu

fi necuviincios și nu-ți roti ochii împrejur, ca să vezi cine a mai intrat sau cine iese sau ce face vecinul tău, ci urmărește cu atenție rânduiala slujbei, luând parte la cântările Sfintei Liturghii, bine știind și încredințat fiind că toate cele ce se săvârșesc în timpul Sfintei Liturghii se fac pentru noi toți, slujitori și credincioși laolaltă.

Ascultă mai ales cu multă luare aminte cele ce se citesc la Apostol și Evanghelie, ca și cum ai asculta pe Domnul Însuși sau pe Sfinții Săi Apostoli; fii, de asemenea, atent la predica rostită de preot, căci el nu vorbește în numele lui, ci al lui Dumnezeu. Luarea aminte, cuviința și credința noastră trebuie să sporească pe măsură ce ne apropiem de inima Sfintei Liturghii, adică de clipa sfințirii Darurilor.

Închină-te, adică fă-ți semnul crucii și pleacă-ți genunchii la timpul convenit, adică: în timpul cântării «*Pre Tine Te lăudăm*», când se sfințesc darurile, la Axion, când preotul mijlocește pentru noi.

(*Învățătura de credință ortodoxă*, Editura Doxologia, 2009, pp. 267-268. Text preluat de pe site-ul www.doxologia.ro)

Cum îl putem cunoaște pe Dumnezeu?

Cunoașterea de Dumnezeu, în învățatura de credință a Bisericii noastre Ortodoxe, este **o cunoaștere nu în primul rând cu mintea, ci cu sufletul, cu inima, cu inima curată.** „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”, a spus Mântuitorul pe Muntele Fericiților (Matei 3, 8).

Pe Dumnezeu Îl putem vedea cu inima nu cum este El în Ființa Sa (Ioan 1, 18), Îl vedem cu inima în chip tainic, Îl simțim că El există și ne ocrotește.

Pe Dumnezeu Îl vedem prin Domnul nostru Iisus Hristos: „Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl” (Ioan 14, 9).

Pe Mântuitorul Îl vedem pe Sfântul Disc și Sfântul Potir, în Sfânta Împărtășanie, prin credință. După ce ne împărtășim cu Preasfântul Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, rostim cuvintele, mărturisind: „Am văzut Lumina cea adevărată” Care este Dumnezeu, după cum spune Mântuitorul: „Eu sunt Lumina lumii” (Ioan 8, 12; 1, 9).

Pe Dumnezeu Îl simțim, Îl cunoaștem în orice loc ne-am afla, pentru că El, cum spune Sfântul Apostol Pavel atenienilor, „nu e departe de fiecare dintre noi, căci în El trăim și ne mișcăm și suntem ..., căci al Lui neam și suntem ...” (Fapte 17, 27-28).

Cunoașterea de Dumnezeu o dobândim pe măsura darului lui Dumnezeu și a strădaniilor noastre duhovnicești în chip liturgic, adică prin mijlocirea împărtășirii noastre cu Sfintele Taine, îndeosebi cea a Spovedaniei și cea a Împărtășaniei. Nu putem să ne împărtășim cu Preasfântul Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos fără ca mai întâi să ne mărturisim păcatele în Sfânta Taină a Spovedaniei, în care luăm iertarea păcatelor și prin care sufletul nostru, inima noastră sunt curățite și vrednice să primească prin Sfânta Împărtășanie pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Cine se pregătește să primească un oaspete în casa lui oare nu face curățenie? Așa,

deci, trebuie să ne pregătim și noi liturgic, bisericește, înainte de a primi Sfânta Împărtășanie, adică pe Mântuitorul, Lumina lumii, Dumnezeu Adevărat din Dumnezeu Adevărat. Primindu-L în acest chip, Îl cunoaștem duhovnicește, Îl simțim în chip tainic, dar adevărat. Credința, care este darul lui Dumnezeu, ne dă această deplină încredințare. Credința, după cum scrie Sfântul Apostol Pavel, este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute, încredințarea că ne împărtășim cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Locul cel mai prielnic, cel mai potrivit pentru cunoașterea lui Dumnezeu, este, firește, sfânta biserică, ca lăcaș de închinare, prin mijlocirea sfințelor slujbe, prin rugăciunile pe care le ascultăm sau le rostim.

Acest adevăr al lucrării tainice a sfințelor slujbe, în mod deosebit a Sfintei Liturghii, mi-a fost mărturisit de un ateu, un cetățean francez, care a însoțit-o la slujba Sfintei Liturghii pe soția sa care era credincioasă ortodoxă. După terminarea slujbei Sfintei Liturghii, l-am întrebat pe francezul ateu:

— Ați înțeles ceva?

Francezul ateu mi-a răspuns:

— Am **simțit** ceva.

Iată, el a *simțit* ceva, ceva tainic, religios, pe Dumnezeu. Și cum să nu simtă orice om **prezența tainică a lui Dumnezeu**, dacă luăm aminte la cuvintele din cărțile de slujbă: „În Biserica slavei Tale stând, în cer ni se pare a fi” (Luminândeale zilelor de peste săptămână).

Închei cu îndemnul părintesc: să cercetăm cât mai des biserica, lăcaș de închinare, îndeosebi în zilele de sărbătoare, să citim cu toată luarea aminte cuvintele Sfintei Scripturi, ale Sfinților Părinți, purtători de Dumnezeu, să ne împărtășim cu Preasfântul Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, după ce ne-am pregătit prin Spovedanie, rugăciune și fapte de milostenie. Aceasta este calea pentru creștinul ortodox de a-L cunoaște pe Dumnezeu.

(Înaltpreasfințitul Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, doxologia.ro)

Primul preot român în America - Un transilvănean prieten cu Benjamin Franklin

În cea mai mare parte a lor relațiile româno-americane au fost unele bune, chiar foarte bune, am putea spune. Cu toate că distanța dintre cele două țări este una foarte mare, acest lucru nu a împiedicat cele două popoare să colaboreze în cadrul mai multor proiecte internaționale și să se susțină unul pe celălalt. Dar aceste relații au avut și un început, au avut și pioneri, iar relațiile dintre români și americani au început chiar din vremurile timpurii ale statului american. Un astfel de pionier a fost transilvăneanul **Samuilă Damian**, preot ortodox, care a întreprins o călătorie în jurul lumii în secolul al XVIII-lea.

Nu se cunosc exact motivele plecării lui Samuilă Damian din Transilvania, însă acest

preot era un om cunoscător de carte, știa latina la perfecție, după cum chiar Benjamin Franklin spune, și era inițiat în tainele electricității, descoperire nouă ce făcea furori printre fizicienii vremii. Probabil că plecarea sa din Transilvania s-a datorat și unor motive politice sau religioase, condiția românilor în acele părți nefiind una foarte strălucită în vremurile acelea. Posibil ca el să fi vrut a face cunoscută cauza românilor în lume, dar acest lucru nu se cunoaște cu exactitate. Un preot pasionat de electricitate

Preotul transilvănean este menționat de Benjamin Franklin într-o scrisoare necunoscută de a sa descoperită de către cercetătorul D. Dvoinchenko-Marcov atunci când acesta se ocupa de arhiva personală a savantului american. Odată ajuns să-l cunoască pe preot, Benjamin Franklin îi va deveni mentor, sprijinitor și chiar prieten. Traseul lui transilvăneanului se regăsește și într-un fragment din scrisoare. Acesta spune: Tot ce știu despre Dămian, după chiar spusele sale, este că se născuse în Transilvania, fiind de obârșie tătar (!), dar slujind ca preot al bisericii ortodoxe. Scria și vorbea latinește cu ușurință și în mod corect. S-a pregătit să plece din țara sa cu gândul de a face înconjurul lumii pe cât posibil pe uscat. A călătorit prin Germania, Franța, Olanda și Anglia. A rămas un timp la Oxford. Din Anglia a venit în Maryland, de acolo s-a dus în Noua Anglie și s-a reîntors pe uscat la Philadelphia, iar de aici a călătorit prin Maryland, Virginia și Carolina de Nord spre tine. S-a gândit că i-ar folosi călătoriile sale să afle ceva despre electricitate. Eu l-am învățat cum să folosească tubul, cum să încarce butelia de Leyda și alte câteva experiențe.

Această scrisoare i-a fost destinată lui John Lining și poartă data de 18 martie 1755. După cum afirmă Paul Cernovodeanu într-un articol, Benjamin Franklin l-a cunoscut pe Damian în anul 1748.

Cu siguranță că, dorind să facă înconjurul lumii, a ajuns și prin alte țări europene din Vest. Probabil că aici și-a sporit și cunoștințele în domeniul electricității. Stând o vreme la Oxford nu este exclus faptul că a vizitat celebra Universitate de aici și biblioteca sa. Îmbarcarea către America a avut loc, cel mai probabil, la bordul unuia dintre multele vase ce luau calea Lumii Noi pline cu oameni ce căutau o viață nouă pe pământurile noi descoperite. Numele vasului nu se cunoaște.

Drumul lung pe care l-a făcut a meritat din plin, deoarece din învățăturile preluate de la Franklin, clericul român a reușit să se întrețină și să devină cunoscut în unele cercuri. Nu se cunoaște exact pe unde a umblat după întâlnirea cu Benjamin Franklin, dar i-a scris americanului din Charleston și din Jamaica, cu speranța de a-l vedea la Havana. Acest lucru se cunoaște tot din aceeași scrisoare adresată lui John Lining: Mi-a scris din Charleston că a trăit pe o distanță de 800 de mile numai de pe urma electricității care a însemnat pentru el carne, băutură și îmbrăcăminte. Ultima scrisoare pe care mi-a adresat-o cred că a fost din Jamaica, în care își exprima dorința de a-i trimite tuburile amintite de tine, și de a-l întâlni la Havana de unde spera să ajungă pe mare la Vera Cruz; nădăjduind să călătorească pe uscat prin Mexic, până la Acapulcá, iar de acolo să străbată oceanul până la Manila și apoi, prin China, India, Persia și Turcia, să se înapoieze în propria sa țară, gândindu-se că va trăi mai ales de pe urmă

electricității. Ciudat proiect!Și-a mai văzut Samuilă Damian locurile natale?

Așa cum se poate vedea, Samuilă Damian nu și-a dorit să fugă de locurile natale și să se stabilească în țări străine. Plănuia să se întoarcă acasă și, probabil, să îi învețe pe cei apropiați lui tainele electricității și cum o pot folosi în scopuri folositoare, așa cum și el făcuse. Despre faptul că se întreținea din electricitate și din experimentele pe care le făcea în diferite locuri vorbește și un articol din The South Carolina Gazette, numărul din 24-31 octombrie 1748. Iată ce spune articolul:După ce a călătorit timp de mai mulți ani prin Europa, plecând din țara de baștină, Transilvania, a studiat și a făcut multe experiențe minunate despre electricitate și propune să le arate în public în localul domnului Blythe din Broad Street, între orele 3 și 5, după amiază, miercurea și vinerea în timpul șederii sale în acest oraș;și după dorință va servi pe doamne și domni spre a arăta surprinzătoarele efecte ale electricității. Fiecare persoană lăsată spre a vedea același lucruri trebuie să plătească 20 de șilingi putând de asemenea să fie electrificată (I ?) de către Samuilă Damian dacă dorește.

Dacă și-a mai văzut Samuilă Damian patria nu se cunoaște cu certitudine. Benjamin Franklin consideră că nu. Tot în aceeași scrisoare spune:Ce s-a întâmplat cu el după aceea (după scrisoarea din Jamaica, n.r.) n-am mai aflat niciodată. Îmi promisese că-mi va scrie cât va putea de des în timpul călătoriei și îndată ce se va fi înapoiat acasă după terminarea ei. Se împlinesc acum șapte ani de când a trecut pe aici. Dacă el se mai află acum în Noua Spanie...bănuiesc că trebuie să fi fost reținut acolo și împiedicat de a-mi scrie;dar cred, mai degrabă, că a murit.

Poate că într-adevăr a murit în călătoria sa, poate că a ajuns în Transilvania și nu a mai reușit să îi scrie, sau poate că i-a scris, dar scrisorile nu au ajuns niciodată la destinație. Totuși, Paul Cernovodeanu face o conexiune extrem de interesantă, care ar putea fi rezolvarea misterului ce planează asupra sortii preotului transilvănean. El spune că Samuilă Damian ar putea fi protopopul de rit ortodox, Tatar, care i se adresează vicarului unit al Maramureșului o scrisoare, în timpul mișcării anticatolice condusă de călugărul Sofronie. Benjamin Franklin îl numește și el pe cleric de origine tătară, dar slujește ca preot al bisericii ortodoxe. De ce de origine tătară? Este posibil ca el să fi fost de loc dintr-o localitate ce purta numele de Tătăreni, Tătărești, Tărtăria etc., locuri ce pot fi găsite în Transilvania, iar acest lucru să-l fi făcut în ochii savantului american de neam tătar.

Despre acest protopop se face o mențiune în raportul din 13 mai 1761 al comitelui suprem al Maramureșului, Emeric Brakoczi. El era, din câte se pare, împotriva unirii românilor cu Biserica de la Roma. Dacă Samuilă Damian ar fi fost promovat la rangul de protopop, odată întors în țara natală, și astfel, s-a manifestat împotriva unirii cu Roma, atunci am putea desluși viața acestuia de după întoarcerea din călătoria sa, și poate chiar mai mult. Ce s-a mai întâmplat cu el după aceea nu se poate, dar cu siguranță că în arhive se găsesc documentele care vor lumina calea spre dezlegarea definitivă a misterului.

(Marius Ionescu, articol preluat de pe site-ul Historia)

PILDA DE FOLOS **Timpul schimbării**

La un bătrân călugăr, a venit într-o zi un tânăr pentru a se spovedi și a-i cere sfat. Din vorbă în vorbă, tânărul îi spuse:

- Părinte, sunt destul de rău. Aș vrea să mă schimb, dar nu pot. Îmi pierd ușor răbdarea. Atunci când mă enervez, vorbesc urât și multe altele. Am încercat să mă schimb, dar nu am putut. Totuși, eu sper că după ce voi mai crește, voi putea să mă schimb, nu-i așa?

- Nu, i-a răspuns bătrânul. Vino cu mine!

L-a dus pe tânăr în spatele chiliei, unde începea pădurea, și i-a spus:

- Vezi acest vlăstar, știi ce este?

- Da, părinte, un puiet de brad.

-Smulge-l!

Tânărul a scos brăduțul imediat. Mergând mai departe, călugărul s-a oprit lângă un brăduț ceva mai înalt, aproape cât un om.

- Acum, scoate-l pe acesta.

S-a muncit băiatul cu pomișorul acela, dar cu puțin efort a reușit până la urmă să-l scoată. Arătându-i un brad ceva mai mare, călugărul i-a mai spus:

- Smulge-l acum pe acela.

- Dar e destul de mare, nu pot singur.

- Du-te și mai cheamă pe cineva.

Întorcându-se tânărul cu încă doi flăcăi, au tras ce-au tras de pom și, cu multă greutate, au reușit, în sfârșit, să-l scoată.

- Acum scoateți bradul falnic de acolo.

- Părinte, dar acela este un copac mare și bătrân. Nu am putea niciodată să-l smulgem din rădăcini, chiar de-am fi și o sută de oameni.

- Acum vezi, fiule? Ai înțeles că și relele apucături din suflet sunt la fel? Orice viciu sau orice neputință pare, la început, inofensivă și fără mare importanță, dar, cu timpul, ea prinde rădăcini, crește și pune stăpânire din ce în ce mai mult pe sufletul tău. Cât este încă mică, o poți scoate și singur. Mai târziu vei avea nevoie de ajutor, dar ferește-te să lași răul să îți se cuibărească adânc în suflet, căci atunci nimeni nu va mai putea să îți scoată. Nu amâna niciodată să-ți faci curățenie în suflet și în viață, căci mai târziu, va fi cu mult mai greu.

"Degeaba tăiem crengile păcatului în afara noastră, dacă în noi rămân rădăcinile care vor crește din nou." (Sfântul Grigorie Dialogul)

DIN VIAȚA PAROHIEI

Botezuri (Oct.— Dec.):

Ana Aysel, fiica lui Elena & Bahadir Ekiz

Lana Maria, fiica Oana & Alexander George Pop
Luca Philiph, fiul lui Andra & Marian Dima
Sophie, fiica lui Marcela Laura Dragomir

Înmormântări:

Eugenia Herescu Spătaru

Parastase și pomeniri:

Marilis & Robert, Mariana Șoitu, parastas pentru Vasile și cei adormiți din familie.
Fam. Dr. Zisu & fam. Dr. Ganea, parastas pentru Tudora și cei adormiți din familie.
Eugenia Grabovan & fam., parastas pentru soțul Valentin și cei adormiți din familie.
Carmen Petre & fam., parastas pentru cei adormiți din familie.
Cristian și Luminița Culețu, pomenire pentru fiul Filip.
Dr. Cristian Ștefan, parastas pentru soția Ancuța Mirela.
Cecilia Teodorescu, Dan Nistorescu & Adriana, parastas pentru Călin.
Dr. Roxana Sulica & Odetta, parastas pentru Gheorghe și cei adormiți din familie.
Ratia Culețu, pomenire pentru cei adormiți din familie.

Situația financiară pe anul 2024

Venituri: 182, 424.00

Cheltuieli: 176,271.45

Profit: 6,152.55

Mulțumim tuturor celor care au ajutat și continuă să ajute Parohia Sf. Dumitru.

Alese mulțumiri familiilor care au donat masa de hram: Constantin & Flora Florescu, Rodica Petrișor & Ioana Fell cu familia, Ștefan & Mariana Vasu, Măriuca Brâncovean & Viorel Popescu; **Florile pentru hram:** Violeta Șunda, Carmen Fenghea, Luminița Culețu, Clara Sântimbrea; **Pâinea:** Dr. Florin Șchiopu; **Vinul & cognacul:** Bogdan & Svetlana Chintea; **Mezelurile:** Mariana Vasu, Mariana și Marilis Șoitu; **Cadourile pentru preoții invitați:** Rodica & Sotir Chiacu.

Mulțumim donatorilor **Mesei de Sf. Nicolae:** Mila Elisabeta, John și Simona Bindela.

Mulțumim celor care au contribuit la **cadourile pentru serbarea de Crăciun:** Cecilia Teodorescu, Tudor & Carmen Nastu, Ioana Șerban, Rodica Petrișor, Corina & Adrian Morariu, Paula Bagrin, Marilis & Mariana Șoitu.

Mulțumim lui Nicoleta și Marian Radu pentru crearea și donarea **felicităților de Crăciun.**

EVENIMENTE VIITOARE (IANUARIE - MARTIE)

Adunare Generală Parohială - 26 Ianuarie.

Adunare Reuniunea de Doamne - 26 Ianuarie.

Masa de Sfinții Trei ierarhii - 2 Februarie.

Masa festivă pentru a sărbători doamnele din parohie (se va anunța data).

Masa de Bunavestire - 23 Martie.

CONVOCARE

În conformitate cu *Statutul și Regulamentele Episcopiei Ortodoxe Române din America* (Art. IX, secț. 25), prin prezenta convocăm:

**Adunarea generală a Parohiei „Sf. Mare Mc. Dumitru”, Duminică,
26 ianuarie 2025, ora 12:00 PM**

Având următoarea ordine de zi:

- 1) Rugăciunea „*Împărate ceresc*”;
- 2) Apelul nominal al membrilor pe anul 2024;
- 3) Constituirea biroului (prezidiul): un secretar (secretarul Consiliului Parohial), doi controlori ai voturilor;
- 4) Citirea procesului-verbal al ultimei ședințe a Consiliului Parohial;
- 5) Prezentarea, discutarea și aprobarea rapoartelor anuale:
 - Raportul preotului paroh;
 - Raportul președintei Consiliului Parohial,
 - Raportul președintei Reuniunii de Doamne;
 - Raportul financiar al casierului și raportul controlorilor;
- 6) Discutarea și aprobarea Bugetului pentru anul 2025;
- 7) Alegerea noului Consiliu Parohial;
- 8) Alegerea delegaților și a supleanților la Congresul Episcopiei;
- 9) Încheierea Adunării;
- 10) Rugăciunea de încheiere.